

Анатаваны паказьнік імёнаў да тамоў I — II

А. Б., гл. Звонак Алесь.

А. Д., гл. Дудар Алесь.

Абрамовіч, кіраўнік партызанскага атраду ў в. Старыца; загадчык зямельнага аддзелу ў Слуцку. II — 111, 498

Абуховіч Альгерд (1840 — 1898), паэт, мэмуарыст, перакладчык. I — 266

Адамовіч Алесь (Аляксандар Фаміч; 1900 — 1937), партыйны і дзяржаўны дзеяч БССР. Рэпрэсаваны. I — 216; II — 524

Адамовіч Антон (1909 — 1998), літаратуразнаўца, гісторык, празаік, сябра аб'яднаньня „Ўзвышша“. За 1943 г. жыў у эміграцыі. I — 20, 433, 434; II — 368, 383, 385, 422, 429, 430, 432, 434, 437, 441 — 444, 447, 449, 452 — 455, 459, 464 — 467, 472, 476, 480, 503, 507, 547, 549, 550, 558, 566

Адамовіч Язэп (1897 — 1937), дзяржаўны дзеяч БССР. У абстаноўцы масавых рэпрэсій скончыў жыццё самагубствам. II — 528 — 530

Ажгірэі Анатоль, гл. Вольны Анатоль.

Азбукін Мікалай (1894 — 1943?), краязнаўца, географ, дзеяч беларускага нацыянальнага руху. II — 473

Айхенвальд Юлій Ісаевіч (1872 — 1928), расейска-габрэйскі літаратурны крытык, перакладчык. I — 315.

Акіліных (Акілін) Міхась, аднавясковец А. Бабарэкі. II — 257

Акіліных Пётрык, сябра культурна-асьветнага гуртка „Чырвоны шлях“ у вёсцы Слабада-Кучанка. II — 201

Аксельрод Любоў Ісакаўна (псэўд. Ортодокс; 1868 — 1946), філэзаф-марксыст расейскай эміграцыі. I — 281

Акулік Міхаіл (1899 — 1938), савецкі камсамольскі і партыйны дзеяч. Рэпрэсаваны. II — 528 — 531

Александровіч Андрэй (псэўд. Аркадзь Галь; 1906 — 1963), паэт, празаік, дзіцячы пісьменьнік, перакладчык,

грамадзкі дзеяч. I — 10, 13, 16, 66, 67, 69, 71 — 73, 101, 102, 266, 301, 352, 376, 386, 387, 505 — 507, 511, 545, 553, 570, 593, 598, 614, 717, 785, 803, 808, 814; II — 144, 192, 195, 200, 210, 260, 271, 274, 275, 518, 521, 524, 525, 527, 528, 531, 532, 534, 535, 572

Аленькаў, прадстаўнік Чэрвеньскай мясцовай улады. II — 204

Алеша (Олеша) Юрый Карлавіч (1899 — 1960), расейскі празаік, паэт, драматург. II — 329, 330

Аліса, гл. Аляксандра Фёдараўна.

Альбала Антуан (1856 — 1935), французскі пісьменьнік, літаратуразнаўца. II — 256

Аляксандра Фёдараўна (прынцэса Аліса Гесэнская; 1872—1918), расейская імператрыца, жонка Мікалая II. II — 396

Аляхновіч Мікола. I — 13

Анакрэон (VI ст. да н. э.), старажытнагрэцкі паэт-лірык. I — 357

Аніхоўскі Алесь (1897 — пасля 1956), пэдагог, краязнаўца, зямляк А. Бабарэкі (нар. у в. Старыца на Капыльшчыне). Быў сябрам прэзыдыюму Калінінскай філіі „Маладняка“ (1925). Працаваў інспэктарам школ сацвыхаваньня і пэдагагічных тэхнікумаў Народнага камісарыяту асьветы. У 1931 г. сасланы на 5 гадоў у г. Слабодзкі Ніжагародзкага краю. II — 246, 413, 455, 465

Анэта, сябра культурна-асьветнага гуртка „Чырвоны шлях“ у вёсцы Слабада-Кучанка. II — 201

Аня (Анечка), гл. Бабарэка Ганна.

Апаціонак (Апацёнак) Тодар (1902 — ?), пэдагог. У 1931 г. рэпрэсаваны, пакараньне адбываў у Беларуска-Балтыйскім лягэры. II — 191, 195

Арлоўскі Восіп Данілавіч (? — 1926), пісьменьнік канца XIX — пачатку XX ст. Аўтар вершаваных і празаічных апавяданьняў. I — 266

- Арцюшкоў (Артышков) Аляксей Уладзімеравіч* (1874 — не раней за сярэдзіну 1930-х гг.), расейскі перакладчык, вершазнаўца, гісторык літаратуры. II — 273, 282
- Арыстотэль* (384 — 322 гг. да н. э.), старажытнагрэцкі філосаф і вучоны. I — 214; II — 163, 164
- Арэхва Мікалай* (1902 — 1990), дзеяч рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі, гісторык. II — 210
- Асот*, гл. Глебка Пятро.
- Астрэйка Антон*, настаўнік, удзельнік падпольнага руху ў Заходняй Беларусі. II — 108 — 110, 497 — 499
- Асьмоў Іван Уладзімеравіч* (1893 — 1974), беларускі і расейскі журналіст, выдавецкі работнік; у 1927 — чэрвені 1930 г. рэдактар газеты „Звяззда“. I — 506
- Атава Апанас* (сапр. Канановіч; 1903 — 1962), паэт, сябра згуртаваньняў „Маладняк“, „Беларуская Літаратурна-Мастацкая Камуна“. II — 518
- Атраховіч Кандрат*, гл. Крапіва Кандрат.
- Ахрамовіч Цімох* (Цімафей Кандратавіч; 1889 — 1938), партыйны работнік, службовец. Працаваў у прафсаюзе Працасьветы, у 2-й палове 1920-х гг. — сакратар Саюзу настаўнікаў. II — 195
- Бабарэка Алена Кандратаўна* (1906 — 1983), жонка Ігнася Бабарэкі. II — 24, 416, 420, 425
- Бабарэка Алеся Адамаўна* (Ляля, Лялячка) (нар. 1928), кандыдат тэхнічных навук, малодшая дачка Адама Бабарэкі. I — 21, 23; II — 18, 19, 21, 23, 25, 136, 402, 404 — 409, 411 — 414, 416, 419, 421, 449, 452 — 461, 463 — 474, 476 — 480
- Бабарэка Анастасія Цімафееўна* (1854 — 1939), маці Адама Бабарэкі. I — 9, 12; II — 408, 411, 480
- Бабарэка Анатоль Ігнатавіч (Толік)*, сын Ігнася Бабарэкі. II — 409, 416
- Бабарэка Ганна Іванаўна (Аня)* (1901 — 1982), настаўніца, жонка Адама Бабарэкі. I — 9, 12, 20; II — 16, 19, 22 — 24, 241, 314, 315, 389 — 398, 401 — 422, 424 — 429, 452 — 477, 479 — 490
- Бабарэка Ігар Антонавіч (Горык)*, пляменьнік Адама Бабарэкі, сын ягонага брата Антона. II — 480
- Бабарэка Ігнась Адамавіч* (1903 — 1944), малодшы брат Адама Бабарэкі. Загінуў на Другой сусьветнай вайне. I — 12; II — 24, 404, 408, 410, 413, 415, 416, 425, 427, 464, 465, 477, 484, 497, 507
- Бабарэка Леанід Ігнатавіч (Лёня, Лёнік)*, сын Ігнася Бабарэкі. II — 409, 416, 465
- Бабарэка Пётар Якубавіч* (1898 — пасля 1938), беларускі нацыянальны дзеяч. Таварыш А. Бабарэкі па культурна-асьветным гуртку „Зарніца“; актыўны ўдзельнік падпольнага партызанскага руху ў Заходняй Беларусі; у час Слупскага паўстаньня 1920 г. — камэндант мяст. Грозава. У 1938 арыштаваны, асуджаны на зьнявольненьне. II — 111
- Бабарэка Проня*, жонка старэйшага брата Адама Бабарэкі — Антона. II — 480
- Бабарэка Элеанора Адамаўна (Лора)* (1925 — 1987), хімік, мікрабіёляг, старэйшая дачка Адама Бабарэкі. I — 21 — 23; II — 15, 16, 18, 19, 21, 25, 156, 402, 404 — 409, 411 — 414, 416, 417, 419, 421, 449, 452 — 461, 463 — 474, 476 — 490
- Бабарэка Яўхім*, удзельнік партызанскага руху ў Заходняй Беларусі, зямляк Адама Бабарэкі. II — 498
- Бабровіч Мечыслаў*, гл. Гмырак Лявон.
- Бабчонак Янка* (1887 — 1938), педагог, выкладчык Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна, пазьней — Менскага пэдагагічнага інстытуту. Рэпрэсаваны. II — 270, 510
- Багданаў (Богданов) Аляксандар Аляксандравіч* (сапр. Маліноўскі; 1873 — 1928), расейскі філосаф, вучоны, палітычны дзеяч. I — 252; II — 256, 513
- Багдановіч Адам Юр’евіч* (Адольф Ягоравіч; 1862 — 1940), этнограф, фальклярыст, мэмуарыст. Бацька пээта Максіма Багдановіча. II — 196, 198, 199
- Багдановіч Генадзь Васілевіч* (1885 — 1938?), педагог, рэдактар. У 1931 г. сасланы на 5 гадоў у г. Слабадзкі

- Кіраўскай вобл. Загінуў у зняволенні. II — 21, 413, 472, 478, 481, 485, 486
- Багдановіч Любоў Мікалаеўна*, жонка Генадзя Багдановіча. II — 21, 459, 478, 480, 485
- Багдановіч Максім Адамавіч* (псэўд. Максім Крыніца; 1891 — 1917), паэт, перакладчык, крытык і гісторык літаратуры. Сын этнографа Адама Багдановіча. I — 41, 45, 89, 90, 109, 111, 116, 131 — 142, 144, 146, 154, 162 — 166, 174 — 177, 185, 193, 194, 204, 205, 207, 208, 219, 221, 230, 245, 249, 261, 266, 269, 283, 293, 294, 318, 339 — 362, 364, 428, 471, 487, 489, 495, 496, 510, 526, 536, 541, 542, 553, 572, 574, 580, 616, 636, 682, 695, 696, 707, 708, 717, 747, 769, 770, 776, 779, 780, 785, 795, 826, 828 — 830; II — 196 — 200, 336, 374, 451, 503, 510, 514, 521, 531, 552, 553, 572, 581, 586, 587, 589
- Багрым Паўлюк* (1813 — 1891), майстар-каваль з в. Крашын Наваградзкага павету. Доўгі час лічыўся аўтарам верша „Заграй, заграй, хлопча малы...“, зьмешчанага ў кнізе І. Яцкоўскага „Аповесць з майго часу, або Літоўскія прыгоды“ (1 выд. Лёндан, 1854; 2 выд. Познань, 1858). I — 720
- Багушэвіч Францішак* (псэўд. Мацей Бурачок, Сымон Рэўка; 1840 — 1900), паэт, прэзаік, публіцыст. I — 41, 89, 145, 146, 185, 245, 266, 278, 288 — 292, 294, 303, 306, 363, 370, 428, 430, 488, 509, 510, 522, 526, 535, 537, 542, 574, 682, 706, 747; II — 508, 513, 514, 578, 580, 582 — 586, 590, 596
- Бадлер Шарль П’ер* (1821 — 1867), французскі паэт і крытык. I — 360
- Байкоў Мікола* (псэўд. М. Крывіч, Мікола Крывіч; 1889 — 1941), крытык, літаратуразнаўца, лінгвіст, пэдагог. I — 37, 483, 797, 805, 811; II — 500, 504, 508, 560, 563
- Байран Джордж Гордан* (1788 — 1824), ангельскі паэт-рамантык. I — 141; II — 273, 333, 334, 336
- Баліцкі Антон Васілевіч* (1891 — 1937), дзяржаўны дзеяч БССР. Рэпрэсаваны. I — 790; II — 200, 294, 400, 528, 530, 532
- Бальмонт Канстанцін Дзьмітрыевіч* (1867 — 1942), расейскі паэт-сымбаліст, перакладчык, эсэіст. I — 360; II — 551
- Бандарына Зінаіда* (1909 — 1959), паэтка, прэзаік, культурны дзеяч. II — 518
- Бандарэнка*, выпускнік Менскага Белпэдтэхнікуму (1923). II — 199
- Бараньнікаў А.*, першы сакратар ЦК ЛКСМБ (1926 — 1928). II — 528
- Барашка Ілары* (1905 — 1968), прэзаік, крытык, драматург, перакладчык. I — 13, 484; II — 275, 530
- Бартэль*, французскі генэрал, саюзьнік Ю. Пілсудзкага, галоўнакамандуючы саюзнымі сіламі. II — 508
- Баршчэўскі Ян* (1790 ці 1796 — 1851), паэт, прэзаік. Пісаў на беларускай і польскай мовах. I — 144, 145, 245, 363
- Барычэўскі Аўген* (Яўген Іванавіч; 1883 — 1934), літаратуразнаўца, пэдагог, перакладчык. II — 270, 401, 500, 510, 525
- Безыменскі Аляксандар Ільліч* (1898 — 1973), расейскі паэт, адзін з заснавальнікаў літаратурных груп „Молодая гвардия“ і „Октябрь“. I — 495
- Белы Андрэй* (сапр. Бугаеў Барыс Мікалаевіч; 1880 — 1934), расейскі паэт, прэзаік, крытык, вершазнаўца; адзін зь вядучых дзеячаў расейскага сымбалізму. I — 495
- Бессонав Николай Павлович*, гл. Бяссонаў, Мікалай Паўлавіч.
- Блок Аляксандар Аляксандравіч* (1880 — 1921), расейскі паэт-сымбаліст. I — 207, 379, 495, 696
- Блох Ёзэф* (1871 — 1936), нямецкі журналіст і палітык, выдавец і рэдактар часопісу „Sozialistische Monatshefte“, адзін зь лідэраў Нямецкай сацыял-дэмакратычнай партыі. I — 142
- Бобрый Янка* (1905 — 1942), паэт, кінакрытык. Сябра „Малданяка“, потым БелАПП. Памёр у блякадным Ленінградзе ў час Другой сусьветнай вайны. II — 398, 518
- Богданов Александр*, гл. Багданаў Аляксандар.
- Брусаў Валерый Якаўлевіч* (1873 — 1924), расейскі паэт, прэзаік, драма-

- тург, перакладчык, літаратуразнаўца, літаратурны крытык і гісторык. I — 207, 495; II — 513
- Брык Восіп Максімавіч* (1888 — 1945), расейскі пісьменьнік, крытык і літаратуразнаўца. II — 273
- Буалё-Дэпрэа Нікаля* (1636 — 1711), французскі паэт, крытык, тэарэтык класыцызму. I — 359
- Буйла (Буйло) Канстанцыя* (у замужжы Калечыц; 1893 — 1986), паэтка. II — 191
- Булак-Балаховіч Станіслаў* (= Балаховіч; 1883 — 1940), ваенны і палітычны дзеяч, генэрал расейскай Белай арміі і Войска Польскага. II — 508, 589
- Булда*, бухгалтар гандлёвага аддзелу крайгорта г. Слабадзкі. II — 456
- Бульба Альгерд* (сапр. Чыж Вітаўт), крытык, публіцыст і перакладчык пачатку XX ст. I — 346, 347
- Бунін Іван Аляксеевіч* (1870 — 1953), расейскі прэзаіт і паэт, ляўрэат Нобэлеўскай прэміі па літаратуры (1933). II — 551
- Бурачок Мацей*, гл. Багушэвіч Францішак.
- Бухарын Мікалай Іванавіч* (1888 — 1938), расейскі эканаміст, савецкі палітычны, дзяржаўны і партыйны дзеяч. I — 379, 380, 470, 771; II — 513
- Бэндэ (Бэнда) Лукаш* (1903 — 1961), крытык, літаратуразнаўца вульгарна-сацыялягічнага кірунку. II — 401, 551, 552
- Бядуля Зьмітрок* (інш. псэўд. Ясакар; сапр. Плаўнік Самуіл (Шмуэль Нохем); 1886 — 1941), прэзаіт, паэт, перакладчык, сябра „Ўзвышша“. I — 19, 20, 22, 60, 63, 66, 89, 90, 92, 96, 98, 146, 185, 297, 300 — 302, 333, 352 — 355, 360 — 362, 364, 380, 390 — 419, 433, 434, 456 — 459, 478, 481, 486, 505, 507, 696, 707, 769, 785; II — 191, 192, 210, 260, 271, 287, 398 — 400, 402, 494, 503, 507, 516, 536, 537, 540 — 542, 545 — 547, 550, 558, 562, 569, 587, 598
- Бялінскі Вісарыйён Рыгоровіч* (1811 — 1848), расейскі пісьменьнік, літаратурны крытык, публіцыст, філэзаф-заходнік. I — 388
- Бялькевіч Янка* (1883 — 1960), мовазнаўца. Стрыечны брат (па маці) Ганны Бабарэкі. II — 14, 17, 315, 418, 465, 466
- Бярозка Юры* (Георгій Сяргеевіч; 1905 — 1982), расейскі і беларускі прэзаіт, крытык, кінакрытык, літаратуразнаўца. У 1927 — 1928 гг. апублікаваў шэраг артыкулаў у часопісе „Ўзвышша“. I — 481, 548, 805; II — 398
- Бяссонаў Мікалай Паўлавіч*, рахункавод, знаёмы Адама Бабарэкі, жыў у г. Анапа. II — 467 — 469, 475, 476
- В. Б.**, крытык; крыптанім не раскрыты. I — 761
- Вазьнясенскі (Ўзнясенскі) Аляксандар* (1888 — 1966), літаратуразнаўца. I — 316, 317, 356, 359 — 361, 769; II — 398, 500, 550
- Вальцэль Оскар* (1864 — 1944), нямецкі гісторык і тэарэтык літаратуры, прадстаўнік філязофска-фармалістычнага мэтаду ў нямецкім літаратуразнаўстве. I — 321, 326
- Вар*, гл. Гартны Цішка.
- Варонскі Аляксандар Канстанцінавіч* (1884 — 1937), расейскі крытык, прэзаіт, публіцыст. I — 531, 600, 771; II — 317
- Васілевіч Язэп Ігнатавіч* (1870 — 1934), грамадзка-палітычны дзеяч, пэдагог, архэаляг, публіцыст. У 1921 — 1924 гг. — дырэктар Менскага Белпэдаггучкуму. Рэпрэсаваны, у 1931 г. высланы ва Ўфу (Башкірыя), дзе і памёр. II — 199, 200
- Васіленя Адаш*, гл. Глебка Пятро.
- Вашчыла Васіль* (у паэме У. Дубоўкі „Грахі чубатыя“ выведзены як Вашчула Іван) (1690 — 1744), кіраўнік сялянскага руху і ўзброенага паўстаньня супраць фэадальнага прыгнёту ў Крычаўскім старостве ў 1740-я гг. I — 203, 219; II — 249
- Вашына Канстанцін*, гл. Калюга Лукаш.
- Венгераў Сямён Афанасьевіч* (1855 — 1920), расейскі гісторык літаратуры, бібліёграф. II — 273
- Верхарн Эміль* (1855 — 1916), бэльгійскі паэт, драматург, крытык. I — 360
- Весьлоўскі Аляксандар Мікалаевіч* (1838 — 1906), расейскі літаратуразнаўца. II — 317

- Вільгельм II* (Фрыдрых Вільгельм Віктар Альбэрт Прускі; 1859 — 1941), імператар Нямецчыны і кароль Прусіі з 15 чэрвеня 1888 г. II — 508, 589
- Вінаградаў Віктар Уладзімеравіч* (1894/95 — 1969), расейскі мовазнаўца, літаратуразнаўца. II — 273
- Віньі Альфрэд Віктор дэ* (1797 — 1863), французскі пісьменьнік-рамантык. I — 360
- Вішнеўская Наталья* (1907 — 1989), паэтка, сябра „Маладняка“. II — 518
- Власаў, гл. Уласаў.*
- Войкаў Пётар Лазаравіч* (1888 — 1927), расейскі рэвалюцыянэр, савецкі партыйны дзеяч, дыпламат. Забіты на вакзале ў Варшаве эмігрантам Барысам Кавердам. I — 444
- Волька*, сябра культурна-асветнага гуртка „Чырвоны шлях“ у вёсцы Слабада-Кучанка. II — 201
- Волькенштэйн Уладзімер Міхайлавіч* (1883 — 1974), расейскі драматург, тэатральны драмы і тэатральны дзеяч. II — 256
- Вольны Анатоль* (іншы псеўд. Алёша; сапр. Ажгірэ; 1902 — 1937), паэт, празаік, кінадраматург. Рэпрэсаваны. I — 10, 11, 13, 15, 16, 66, 69, 71, 72, 101, 102, 266, 387, 507; II — 209, 246, 271, 516, 518, 520, 522, 525, 527, 534
- Вольскі (сапр. Зэйдэль) Віталь* (1901 — 1988), празаік, драматург, літаратуразнаўца, перакладчык. II — 550
- Воўк-Левановіч Іосіф* (1891 — 1943), мовазнаўца. II — 500
- Вэргілій Марон Публій* (70 — 19 да н. э.), рымскі паэт. II — 438
- Вэрлен Поль* (1844 — 1896), французскі паэт-сымбаліст. I — 360
- Г. Б.*, гл. Луцкевіч Антон.
- Г. С.* (крыптанім не раскрыты), крытык, друкаваўся ва „Ўзвышша“ ў 1929 г. II — 549
- Гайдукевіч У.*, гл. Дубоўка Ўладзімер.
- Гайдуковіч У.*, гл. Дубоўка Ўладзімер.
- Гайнэ (Гэйнэ) Гайнрых* (1797 — 1856), нямецкі паэт, публіцыст. I — 344, 347; II — 407, 518
- Галавацкі Я.* (у М. Чарота — Галавацкі Антон) (? — 1649), адзін з кіраўнікоў паўстанцкіх атрадаў у час антыфэадальнай вайны 1648 — 1651 гг. на Ўкраіне і Беларусі, палкоўнік Войска Запароскага. I — 50
- Галавач Платон* (1903 — 1937), празаік. Рэпрэсаваны. II — 528
- Галадзед Мікалай Мацвеевіч* (1894 — 1937), дзяржаўны і партыйны дзеяч БССР. У 1927 — 1937 гг. — старшыня СНК БССР. У 1937 г. арыштаваны, скончыў жыццё самагубствам. II — 528, 531, 559
- Галубок Уладзіслаў* (сапр. Голуб; 1882 — 1937), драматург, празаік, рэжысэр, актор, мастак. Рэпрэсаваны. I — 347; II — 194, 195, 199
- Галубчанка*, артыст Беларускага дзяржаўнага тэатру. II — 189
- Галь Аркадзь*, гл. Александровіч Андрэй.
- Галя*, гл. Плашчынская Галіна.
- Гаман Ёган Георг* (1730 — 1788), нямецкі крытык, пісьменьнік, філэзафірацыяналіст. II — 273
- Гамэр*, старажытнагрэцкі паэт-эпік. I — 214; II — 370
- Ганчарык Міхась* (1899 — 1986), вучоны-біёляг, пісьменьнік. У 1925 — 1928 гг. — кіраўнік Аршанскай філіі „Маладняка“. I — 361
- Гараўскі Вільгельм* (1908 — 1937), празаік. Рэпрэсаваны. II — 398
- Гарбуз А.*, адзін з кіраўнікоў студэнцкага гуртка „Культурная дапамога вёсцы“ пры БДУ (1922 — 1925). II — 206, 240, 500
- Гародня Алесь* (сапр. Функ Аляксандар; 1899 — 1944), празаік, крытык. Рэпрэсаваны, памёр у зьнявольенні. I — 477, 483; II — 508, 560
- Гартны Цішка* (інш. псеўд. Вар, Сымон Друк, Янка Пільны; сапр. Жылуновіч Зьміцер; 1887 — 1937), празаік, паэт, драматург, дзяржаўны і грамадзкі дзеяч. Рэпрэсаваны, скончыў жыццё самагубствам. I — 11, 78, 89, 91, 92, 96 — 98, 100, 245, 258, 297, 298, 333, 352, 361, 375, 376, 386, 387, 477, 483, 542, 543, 545, 570, 583, 593, 598, 607,

- 613, 614, 653, 689, 692, 704, 716, 717, 723, 726, 728, 729, 731, 766, 767 — 771, 775 — 783, 790, 791, 793 — 795, 797 — 799, 801, 805, 808, 818, 822 — 830, 834, 835; II — 187 — 191, 249, 311, 380, 399, 400, 500 — 502, 504, 519, 541, 553, 560, 563, 566
- Гарун Алесь* (інш. псеўд. Арцём Жывіца, І. Жывіца; сапр. Прушынскі Аляксандар; 1887 — 1920), паэт, прэзаік, драматург, публіцыст, грамадзкі дзеяч. I — 41, 91, 137 — 142, 146, 154, 158, 159, 165 — 167, 169, 177, 178, 185, 204 — 208, 221, 230, 245, 248, 249, 266, 292 — 294, 364, 366, 452, 473, 495, 510, 526, 536, 541, 542, 560, 574, 580, 616, 630, 636, 682, 696, 707, 717, 747, 769, 770, 795; II — 336, 422, 552, 553, 579, 581, 585, 586, 589, 590, 596
- Гарэцкі Максім* (1893 — 1939), прэзаік, драматург, літаратуразнаўца, перакладчык, лексікограф, фальклярыст. Рэпрэсаваны. I — 74, 75, 89 — 91, 143, 316 — 318, 331, 333, 354, 355, 505, 689, 695, 715, 768; II — 155, 210, 255, 270, 315, 413, 429, 472, 473, 476, 480
- Гаўзэнштэйн Вільгельм* (1882 — 1957), нямецкі мастацтвазнаўца, першы сацыяляг мастацтва. II — 273
- Гегель Георг Вільгельм Фрыдрых* (1770 — 1831), нямецкі філэзаф. I — 486; II — 166, 167, 171, 571
- Геракліт Эфескі* (кан. VI — пач. V ст. да н. э.), старажытнагрэцкі філэзаф-дыялектык. I — 170, 175
- Гердэр Ёган Готфрыд* (1744 — 1803), нямецкі філэзаф, крытык, эстэтык. II — 374
- Гётэ Ёган Вольфганг* (1749 — 1832), нямецкі пісьменьнік, пачынальнік нямецкай літаратуры новага часу, мысьляр і прыродазнавец. I — 141, 150, 153, 205, 371, 452; II — 327, 412, 422, 440, 458
- Глебка Пятро* (псеўд. Асот, Адаш Васіленя; 1905 — 1969), паэт, дзіцячы пісьменьнік, перакладчык, драматург, вучоны, грамадзкі дзеяч, сябра „Ўзвышша“. I — 19, 20, 168, 433, 434, 478, 486, 519, 606, 769, 840; II — 274, 398, 502, 507, 522, 523, 535 — 537, 540 — 542, 545 — 550, 557, 558, 569, 598
- Глускіна Р. Я.* — студэнтка Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 272
- Глушакевіч Васіль* (1899 — пасля 1945), наборшчык друкарні імя Сталіна, пісаў вершы. I — 65
- Глушка Янка* (? — 1925), заходнебеларускі паўстанец. Пакараны сьмерцю польскімі ўладамі. I — 203, 219
- Глыбоцкі Тодар*, гл. Дудар Алесь.
- Гмырак Лявон* (сапр. Бабровіч Мечыслаў; 1891 — 1915), крытык, публіцыст, прэзаік. I — 349, 350
- Гобс Томас* (1588 — 1679), ангельскі філэзаф-матэрыяліст. I — 275
- Гогаль Мікалай Васілевіч* (1809 — 1852), расейскі пісьменьнік. I — 573; II — 273
- Горкі Максім* (сапр. Пешкаў Аляксей Максімавіч; 1868 — 1936), расейскі пісьменьнік, крытык, публіцыст, грамадзкі дзеяч. I — 184
- Горлаў Н.*, расейскі публіцыст, крытык, адзін з тэарэтыкаў Левага фронту мастацтваў. II — 273
- Горнфельд Аркадзь Георгіевіч* (1867 — 1941), расейскі літаратуразнаўца, крытык, перакладчык, публіцыст. II — 272
- Горык*, гл. Бабарэка Ігар.
- Грамыка Міхайла* (1885 — 1969), паэт, драматург, прэзаік, вучоны-геолаг. I — 74, 75, 89, 92, 96, 98, 100, 101, 356, 361, 362, 380; II — 197
- Грынкевіч Юры*, літаратар, жыў у г. Гомелі. II — 549
- Грышын Міхail* (псеўд. Черт), расейскі паэт, сябра Літстуды Пралеткульту ў г. Смаленску (1920 — 1921). I — 60
- Грэк Фабіян*, драматург 1920-х гг. I — 69
- Гурло Алесь* (1892 — 1938), паэт, прэзаік, перакладчык. I — 11, 15, 16, 81 — 84, 91, 102, 103, 152, 307, 507, 511; II — 246, 269, 501, 518, 521, 525, 527, 528
- Гурын-Марозоўскі Міхail* (1891 — 1928), палітычны дзеяч. Забіты актывістамі КПЗБ быццам за правакацыйную дзейнасьць. II — 188
- Гусеў Сяргей Іванавіч* (сапр. Дабкін Якаў Давыдавіч; 1874 — 1933), савецкі дзяржаўны, партыйны дзеяч. I — 771
- Гушча Тарас*, гл. Колас Якуб.

- Гэйнэ Гэнрых*, гл. Гайнэ Гайнрых.
Гюго Віктор Мары (1802 — 1885),
 французскі пісьменьнік-рамантык.
 I — 360
- Да Вінчы Леанарда*, гл. Леанарда да
 Вінчы. I — 131, 134
- Данільчык І. А.*, выкладчык
 Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі
 імя У. І. Леніна. II — 270
- Дантэ Аліг'еры* (1265 — 1321), італьянскі
 паэт, стваральнік італьянскай
 літаратурнай мовы. I — 205, 372; II — 438
- Дарожны Сяргей* (інш. псэўд. Т. Тураўскі,
 сапр. Серада; 1909 — 1943), паэт, кры-
 тык, сябра „Ўзвышша“. Рэпрэсаван-
 ны, загінуў у лягеры. I — 20, 168, 433,
 434, 478, 511, 769; II — 398, 502, 507,
 518, 522, 535, 536, 540, 547, 550, 557,
 569, 598
- Дарскі Дзьмітрый Сяргеевіч* (1883 —
 1957), расейскі літаратуразнаўца,
 бібліёграф. II — 273
- Дастаеўскі Фёдар Міхайлавіч* (1821 —
 1881), расейскі празаік. I — 187, 205,
 281, 452, 552, 771; II — 273, 443
- Десницкий Василий*, гл. Дзясьніцкі Васіль.
Джугар, гл. Сянкевіч Алесь.
- Дзянікін (Дэнікін, Деникин) Антон
 Іванавіч* (1872 — 1947), расейскі ва-
 енны і палітычны дзеяч, адзін з
 кіраўнікоў белага гвардыі. I — 74
- Дзянішчык Ануфрый*, выкладчык, брат
 Ганны Бабарэкі. II — 315
- Дзяржынскі (сапр. Чаржынскі)
 Уладыслаў* (1897 — 1974), крытык,
 літаратуразнавец. I — 74, 75, 328,
 356 — 366, 546, 700; II — 190, 191, 270,
 509, 510, 549
- Дзясьніцкі (псэўд. Строеў) Васіль
 Аляксеевіч* (1878 — 1958), расейскі
 літаратуразнаўца, рэвалюцыйны дзе-
 яч. I — 142, 162
- Динамов Сергей*, гл. Дынамаў Сяргей.
Д-ік Л. (крыптанім не раскрыты), чытач
 твораў Я. Пушчы. I — 710, 711
- Драздовіч Язэп* (1888 — 1954), мастак,
 празаік, паэт. I — 346
- Дрозд Станіслаў*, сялянін зь Нясьвіжу,
 які адсек сабе чатыры пальцы на
 руцэ, пратэстуючы супраць тэары-
 стычных акцыяў польскіх акупантаў.
 I — 203, 219
- Друк Сымон*, гл. Гартны Цішка.
- Дрэйзін Юльян* (1879 — 1942),
 музыказнаўца, літаратуразнаўца, кры-
 тык, публіцыст, перакладчык. II — 550
- Дубовік Мікола* (1905 — 1928), паэт, ся-
 бра „Маладняка“. Трагічна загінуў у
 час купаньня. II — 275, 518, 522, 524
- Дубовік Паўлюк*, чытач „Ўзвышша“ зь
 мястэчка Ўрэчча. II — 549
- Дубоўка Альгерд* (1928 — 1943), сын
 Уладзімера і Марыі Дубоўкаў. Трагічна
 загінуў. II — 17, 466
- Дубоўка Марыя* (1900 — 1980), жонка
 Ўладзімера Дубоўкі. II — 17, 421, 461,
 464, 466, 480
- Дубоўка Уладзімер* (псэўд. У. Гайдукевіч,
 У. Гайдуковіч; 1900 — 1976), паэт,
 празаік, перакладчык, крытык. I — 10,
 13 — 15, 17, 19, 20, 69, 107, 109, 111,
 116, 118, 120, 122, 123, 131, 133, 137,
 139, 143, 149 — 151, 153 — 160, 163 —
 175, 177 — 189, 191 — 203, 205 — 213,
 215, 216, 218, 219, 266, 299, 301, 334 —
 336, 338, 348, 352, 378, 379, 381, 386,
 387, 433, 434, 440, 477 — 483, 485, 486,
 488, 489, 493, 495, 501, 503, 505 — 507,
 510, 514, 521, 522, 525, 530, 536, 537,
 539, 542, 545, 549, 550, 566, 581, 689,
 690, 715 — 717, 720, 722, 725, 726, 731,
 755, 763, 769, 785, 786, 798, 800, 809 —
 811, 818, 822, 824, 826 — 830, 840; II —
 17, 23, 155, 246, 271, 274, 275, 335, 372,
 375, 376, 398, 421, 431 — 434, 442, 444,
 446, 448, 453, 461, 464, 466, 468, 473,
 494, 502 — 504, 506, 507, 516, 518 —
 520, 522 — 525, 527 — 532, 534 — 536,
 540, 547 — 552, 557, 558, 566 — 568,
 571, 572, 579, 587 — 592, 594, 596
- Дуброўскі Ігнат* (сапр. Чарняўскі; 1906 —
 2003), празаік, нарысіст, вучоны. II —
 549
- Дуброўскі Міхась* (1897 — 1983), паэт, пе-
 ракладчык, драматург. I — 507; II —
 274, 275, 523, 525
- Дудар Алесь* (інш. псэўд. і крыпт. А. Д., То-
 дар Глыбоцкі, Зьніч, Ул. Ж., Я. Ч.; сапр.
 Дайлідовіч Аляксандар; 1904 — 1937),

- паэт, крытык, перакладчык. I — 10, 11, 13, 15, 17, 65, 101, 102, 155, 158, 174, 215, 228, 229, 266, 296, 303, 320, 323, 328, 387, 439 — 442, 444, 445, 477, 483, 485, 505 — 507, 511, 559, 570, 571, 583, 593, 598, 605, 607, 613, 614, 689, 691, 692, 718, 726, 731, 732, 768, 772, 785, 787, 790, 793, 794, 797 — 800, 805, 807, 808, 818; II — 209, 271, 275, 311, 399, 400, 504, 507, 508, 518, 520 — 522, 524, 525, 527, 528, 532, 534, 541, 560, 562, 563
- Дунін-Марцінкевіч Вінцэнт* (1808 — 1884), паэт, драматург, тэатральны дзеяч. I — 89, 144, 146, 245, 288 — 290, 303, 317, 348, 363, 428, 430, 487, 488, 537, 542, 574, 682, 706; II — 148, 255, 259, 296, 508, 510, 580, 581
- Дунько Зьміцер* (Дзьмітры Раманавіч; 1904 — пасля 1953), настаўнік; зямляк і сябар А. Бабарэкі. У 1931 г. сасланы на 5 гадоў у г. Глазаў Ніжагародскага краю. 4 лістапада 1937 г. арыштаваны, праходзіў па адной справе з Адамам Бабарэкам і Генадзем Багдановічам. Разам яны сядзелі ў Кіраўскай турме, а ў чэрвені 1938 трапілі ў адзін папраўча-працоўны лягер НКВС СССР. II — 464, 476, 478, 481
- Дыла Язэп* (Восіп Лявонавіч; 1880 — 1973), прэзаік, драматург, грамадзкі дзеяч. II — 188, 190, 191, 196, 198, 210
- Дынамаў (Динамов) Сяргей Сяргеевіч* (сапр. Аглодкаў; 1901 — 1939), расейскі крытык, літаратуразнаўца, перакладчык. II — 316, 317
- Дэ Віньі*, гл. Віньі Альфрэд Віктор дэ.
- Дэкарт Рэнэ* (1596 — 1650), французскі філэзаф, матэматык, фізік і фізіёляг. I — 275
- Дэнікін Антон*, гл. Дзянікін Антон.
- Евгеньев-Максимов Владислав*, гл. Яўгеньеў-Максімаў Уладзіслаў.
- Ермакоў Іван Дзьмітрыевіч* (1875 — 1942), расейскі псыхолог і літаратуразнаўца, піянер псыхааналізу ў Савецкай Расеі. II — 273
- Есенин Сергей*, гл. Ясенін Сяргей.
- Еўлашэўскі (Еўлашоўскі) Фёдар* (1546 — 1616), падсудак наваградзкага земскага суда, мемуарыст. II — 581
- Ефрэмаў Сяргій*, гл. Яфрэмаў Сяргій.
- Жучко*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925). II — 255
- Жывіца Арыём*, гл. Гарун Алесь.
- Жылка Ўладзімер* (1900 — 1933), паэт, перакладчык, крытык, сябра „Узвышша“. I — 20, 787; II — 398, 448, 507, 547
- Жылуновіч Зьміцер*, гл. Гартны Цішка.
- Жырмунскі Віктар Максімавіч* (1891 — 1971), расейскі мовазнаўца, літаратуразнаўца, фальклярыст. II — 273, 282
- Забалотных*, намесьнік загадчыка ГарАНА г. Кірава. II — 473
- Замбржыцкі Сяргей*, пэдагог, крытык. II — 398
- Замоцін Іван Іванавіч* (1873 — 1942), беларускі і расейскі літаратуразнаўца, паэт. Рэпрэсаваны, памёр у турэмнай бальніцы. I — 786; II — 194, 273, 398, 495, 500, 501, 525
- Зарэцкі Міхась* (сапр. Касянкоў; 1901 — 1937), прэзаік, драматург, перакладчык, крытык. Рэпрэсаваны. I — 13, 16, 103, 107, 266, 387, 505, 511, 554, 599, 770, 785, 798, 808; II — 148, 260, 271, 504, 518, 525, 527 — 532, 534, 535
- Звонак Алесь* (Пётар Барысавіч; крыпт. А. Б.; 1907 — 1996), паэт, драматург, перакладчык, тэатразнаўца. II — 398, 518, 522, 543
- Зельдзіна*, студэнтка Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925). II — 272
- Зьніч А.*, гл. Дудар Алесь. Псэўданімам А. Зьніч карыстаўся ў 1920-я гг. таксама А. Шлюбскі.
- Зэраў Мікола* (1890 — 1937), украінскі паэт, лідэр групы „нэаклясыкаў“, літаратуразнаўца, перакладчык антычнай паэзіі. Рэпрэсаваны. II — 317
- Зянюк Іван*, таварыш А. Бабарэкі па культурна-асьветным гуртку „Зарніца“, потым — удзельнік партызанскага руху ў Заходняй Беларусі. II — 498
- Іванаў Усевалад Вячаслававіч* (1895 — 1963), расейскі прэзаік, драматург. I — 790

- Іваноўскі Ўладзімер Мікалаевіч* (1867 — 1939), расейскі і беларускі філэзаф, гісторык філязофіі і псыхалёгіі, блізкі да ангельскага пазітывізму. У 1921 — 1927 гг. — прафэсар Белдзяржуніверсытэту. II — 256
- Ігнатоўскі Ўсевалад Макаравіч* (1881 — 1931), гісторык, грамадзкі і палітычны дзеяч. Скончыў жыццё самагубствам пасля допытаў у АДПУ. I — 13, 37, 39, 40, 55, 145, 352, 718, 798, 808; II — 187, 199, 498, 528, 529, 531, 533
- Ізьмер Б. Г.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 255
- Ільлінскі Мікола* (1899 — 1943), драматург, прэзаік, актор. II — 195
- Ільліч*, гл. Ленін Уладзімер.
- Ільлюк*, сябра культурна-асьветнага гуртка „Чырвоны шлях“ у вёсцы Слабада-Кучанка. II — 201
- Іодка*, гл. Наркевіч-Ёдка.
- Ірчан Міраслаў* (сапр. Бабюк Андрэй; 1897 — 1937), украінскі пісьменьнік. Рэпрэсаваны. II — 317
- К.**, крытык (скарачэньне не расшыфравана). I — 519
- Каваль Васіль* (сапр. Кавалёў; 1907 — 1937), прэзаік. Рэпрэсаваны. II — 401
- Каганец Карусь* (сапр. Кастравіцкі Казімір-Рафаіл; 1868 — 1918), прэзаік, паэт, драматург, мастак, грамадзкі дзеяч. I — 278, 364
- Казін Васіль Васілевіч* (1898 — 1981), расейскі паэт, адзін з арганізатараў літаратурнай групы „Кузница“. I — 187
- Казлоўскі Віктар* (Вінцэсь; 1905 — 1975), паэт, перакладчык. II — 522
- Казя*, сяброўка Ганны Бабарэкі. II — 393, 394
- Кайзэр*, гл. Вільгельм II.
- Каліноўскі Кастусь* (Канстанцін Вікенцій; 1838 — 1864), рэвалюцыянэр-дэмакрат, публіцыст і паэт, кіраўнік паўстаньня 1863 — 1864 гг. на Беларусі і Літве. I — 146; II — 234
- Калюга Лукаш* (сапр. Вашына Канстанцін; 1909 — 1937), прэзаік, перакладчык, сябра „Ўзвышша“. Рэпрэсаваны. I — 433, 481, 515, 516, 519; II — 433, 435, 437 — 440, 464, 507, 547, 548, 569, 597, 598
- Канакоцін Арэст (Орэст)*, супрацоўнік ЦК КП(б)Б, літаратурны крытык вугарна-сацыялягічнага кірунку. II — 505, 583
- Кандыбовіч Пётар*, удзельнік падпольнага і партызанскага руху ў Заходняй Беларусі. II — 110, 498
- Кант Імануіл* (1724 — 1804), нямецкі філэзаф, пачынальнік нямецкай клясычнай філязофіі. I — 279; II — 162, 180
- Каплан Лазар* (1903 — 1937), крытык. Рэпрэсаваны. I — 13, 507; II — 275, 524
- Капылёва Г. А.*, студэнтка Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 272
- Капэрнік Мікалай* (1473 — 1543), польскі астраном, стваральнік геліяцэнтрычнай сыстэмы сусьвету. I — 162
- Каравайчык Павал* (псэўд. П. Любецкі; 1896 — 1937), крытык, публіцыст, паэт, грамадзкі дзеяч. Рэпрэсаваны. I — 768
- Каранеўскі Язэп Пятровіч* (1887 — 1937), дзяржаўны дзеяч БССР, педагог. II — 194
- Каранкевіч Павал* (? — пасля 1917), журналіст, выдавец, адзін са стваральнікаў „Саюзу беларускай дэмакратыі“ ў Гомелі. II — 190
- Каратай Аляксандар*, гл. Лужанін Максім.
- Карачун Алесь* (1904 — ?), журналіст, паэт, у 1925 — 1927 гг. — сакратар Калінінскай філіі „Маладняка“. У 1933 г. асуджаны на 5 гадоў высылкі. Пакараньне адбываў у Мінусінску (Заходняя Сібір). Далейшы лёс невядомы. II — 246, 464
- Карнейчык Яфрэм Іванавіч* (1900 — 1972), гісторык. У 1924 — 1929 гг. студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна. II — 255
- Карпенка-Кары Іван* (сапр. Табілевіч; 1845 — 1907), украінскі драматург, тэатральны дзеяч; адзін з заснавальнікаў

- рэалістычнага нацыянальнага тэатру.
II — 194
- Карповіч М.*, мовазнавец, друкаваўся ва „Ўзвышшы“ ў 1929 г. II — 260, 550
- Карскі Яўхім Фёдаравіч* (1860 — 1931), філэляг-славіст, заснавальнік беларускага мовазнаўства і літаратуразнаўства, этнограф, палеограф, фалькларыст. I — 37, 54, 143, 169, 318, 331, 344, 356, 357; II — 190, 191
- Карэпанаў*, чыноўнік ад адукацыі г. Кірава. II — 472
- Касовіч Зьміцер*, крытык. I — 507
- Касяноў Міхась*, гл. Зарэцкі Міхась.
- Каўпак Янка*, таварыш А. Бабарэкі па культурна-асьветным гуртку „Зарніца“, потым — адзін з кіраўнікоў партызанскага атраду ў в. Старыца. II — 111
- Каўцкі Карл* (1854 — 1938), дзеяч аўстрыйскага, нямецкага і міжнароднага сацыял-дэмакратычнага руху, адзін з тэарэтыкаў 2-га Інтэрнацыяналу. I — 136, 162
- Каця*, сяброўка Ганны Бабарэкі. II — 393, 394, 422
- Кіпель Яўхім* (1895 — 1969), грамадзка-палітычны дзеяч, біёляг, пэдагог. II — 191, 473
- Кірыла Тураўскі* (каля 1130 — каля 1188), старажытнабеларускі пісьменьнік-прапаганднік, царкоўны дзеяч, майстар красамоўства. II — 583
- Кірылаў Уладзімер Цімафеевіч* (1890 — 1943), расейскі паэт, актыўны ўдзельнік літаратурных аб'яднаньняў „Пролеткульт“ і „Кузніца“. Рэпрэсаваны. I — 53, 58
- Клейнбарт Леў Максімавіч* (1875 — 1950), крытык, публіцыст. II — 504
- Клуйша Б. Я.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 255
- Клыс Ян*, рэдактар менскай польскамоўнай газэты „Orka“. II — 294
- Клюеў Мікалай Аляксеевіч* (1887 — 1937), расейскі паэт. Рэпрэсаваны. I — 56
- Кляшторны Тодар* (1903 — 1937), паэт, перакладчык, сябра „Ўзвышша“. Рэпрэсаваны. I — 20, 433, 434, 436, 437, 478, 486; II — 398, 503, 507, 547, 548, 558, 567, 569, 598
- Кнорын (Кнорыньш) Вільгельм Георгіевіч* (1890 — 1938), савецкі дзяржаўны і палітычны дзеяч, гісторык, публіцыст, літаратурны крытык. Рэпрэсаваны. I — 378, 718, 731, 798, 813; II — 399
- Князеў Васіль Васілевіч* (1887 — 1937 ці 1938), расейскі паэт. Рэпрэсаваны. II — 217
- Коган Пётар Сямёнавіч* (1872 — 1934), расейскі гісторык літаратуры, крытык. II — 371, 428
- Коген М.*, мовазнаўца, друкаваўся ва „Ўзвышшы“ ў 1929 г. II — 550
- Колас Якуб* (інш. псэўд. Тарас Гушча; сапр. Міцкевіч Канстанцін Міхайлавіч; 1882 — 1956), клясык беларускай літаратуры. Народны паэт Беларусі (1926). I — 74, 75, 89, 90, 92, 94 — 96, 113, 114, 116, 118, 119, 146, 162, 185, 205, 221, 223, 224, 245, 249, 266, 276, 281, 289, 290, 297, 304, 333, 336, 363 — 372, 452, 460, 461, 470, 510, 526, 536, 538, 540 — 542, 553, 574, 579, 580, 616, 618, 624, 630, 634 — 636, 682, 696, 707, 708, 715, 716, 725, 744, 746, 747, 769, 798, 816, 822; II — 148, 195, 249, 261, 287, 334, 398, 494, 502, 503, 509, 510, 514, 532, 533, 552, 553, 578, 587
- Кон-Вінэр Эрнст* (1882 — 1941), нямецкі мастацтвазнаўца. II — 273
- Кондаль*, асоба не ўстаноўлена. II — 246
- Крапіва Кандрат* (сапр. Аграховіч; 1896 — 1991), драматург, паэт, празаік, вучоны, грамадзкі дзеяч. Сябра „Ўзвышша“. Народны пісьменьнік Беларусі (1956). I — 13, 19 — 21, 107, 108, 334, 386, 420, 422 — 424, 433, 434, 478, 479, 481, 486, 785, 798, 805, 820; II — 271, 294 — 299, 302, 303, 306, 307, 309, 310, 398, 400, 502 — 504, 507, 508, 527 — 529, 531, 536, 537, 540, 543, 545 — 549, 558, 559, 569, 598
- Краскоўскі Іван Ігнатавіч* (1880 — 1955), палітычны дзеяч, пэдагог. II — 509, 510
- Краўцоў Макар* (сапр. Косьцевіч; псэўд. Макар; 1891 — 1939 (?)), паэт, перакладчык, крытык, публіцыст. I — 352
- Крупіца А. В.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 272

- Крывіч Мікола*, гл. Байкоў Мікола.
Крыніца Максім, гл. Багдановіч Максім.
Крыніцкі Аляксандар Іванавіч (псэўд. Чытатель; 1894 — 1937), савецкі партыйны і дзяржаўны дзеяч. Рэпрэсаваны. I — 506; II — 531, 533, 536
- Кудзер Я.*, гл. Пушча Язэп.
Кулагін М. А., тэатральны крытык 1920 — 1930-х гг. I — 818
- Кулеш С.*, чытач „Узвышша“ зь вёскі Пузава (цяпер Вясялае, Капыльскі раён). II — 549
- Кундзіш К.*, гл. Якаўчык Клімент.
Купала Янка (сапр. Луцэвіч Іван Дамінікавіч; 1882 — 1942), паэт, драматург, публіцыст, перакладчык. Народны паэт Беларусі (1925). I — 13, 19, 41, 43, 44, 74, 75, 85, 86, 89, 92 — 94, 96, 109, 111, 114 — 120, 143, 144, 146, 150, 157 — 159, 161 — 143, 169, 177, 178, 185, 204 — 206, 208, 221, 245, 248, 249, 266, 281, 288, 290 — 297, 306, 327, 333, 336, 346, 348, 364, 386, 460, 461, 481, 488, 489, 495, 505, 510, 526, 536, 538, 541, 542, 560, 561, 574, 579, 592, 616, 630, 632, 636, 651, 652, 656, 660, 672, 673, 681, 682, 695, 696, 700, 707, 708, 715 — 717, 719, 720, 724, 747, 813, 816, 822, 830; II — 190, 287, 296, 334, 336, 514, 516, 519, 531, 533, 552, 553, 587, 589
- Купцэвіч Фалікс* (1900 — 1938), крытык, прэзаік, сябра Калінінскай філіі „Маладняка“ (1925 — 1926), „Узвышша“. У 1933 г. асуджаны на 5 гадоў высылкі. Пакараньне адбываў у Мінусінску (Заходняя Сібір). У 1937 г. арыштаваны паўторна, расстраляны. II — 177, 315, 421, 464, 467, 507, 541, 549, 566
- Кусік’ян Іосіф Карнавіч* (1890 — 1964), армянскі і расейскі мовазнаўца, друкаваўся ва „Узвышшы“ ў 1929 г. II — 550
- Кустоўскі Д. Г.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 255, 272
- Лабанок А. Б.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 256
- Ланцуцкі Станіслаў* (1882 — 1937), дзеяч польскага рэвалюцыйнага руху, дэпутат сэйму, затым савецкі партыйны дзеяч. Рэпрэсаваны. II — 246
- Ланін*, фатограф, цырульнік, паляўнічы. II — 315
- Ласаль Фэрдынанд* (1825 — 1864), нямецкі палітычны дзеяч, арганізатар і кіраўнік Усеагульнага нямецкага працоўнага саюзу (1863 — 1875). I — 325, 329
- Ластоўскі Вацлаў* (1883 — 1938), гісторык, публіцыст, пісьменьнік, літаратуразнаўца, грамадзка-палітычны дзеяч. Рэпрэсаваны. I — 341, 342, 345 — 348; II — 495
- Леанарда Да Вінчы* (1452 — 1511), італьянскі жывапісец, скульптар, архітэктар, вучоны, інжынер. I — 131, 134
- Лебедев-Полянский Павел*, гл. Палянскі-Лебедзеў Павал.
- Лебедзеў П.*, гл. Палянскі-Лебедзеў Павал.
Лебедзь Мікола, паэт 1920-х гг. I — 352
- Ленін Уладзімер Ільіч* (сапр. Ульянаў; 1870 — 1924), расейскі рэвалюцыйнэр, вучоны, арганізатар Камуністычнай партыі Савецкага Саюзу, дзеяч міжнароднага рабочага і камуністычнага руху. I — 60 — 67, 99, 217, 242, 302, 377, 378, 385, 447 — 449, 474, 484, 490, 493, 625, 698, 802, 807; II — 207, 261, 443, 517, 575, 577, 579, 580, 595
- Лермантаў Міхаіл Юр’евіч* (1814 — 1841), расейскі паэт. I — 281, 573; II — 325
- Лёсік Язэп* (1883 — 1940), прэзаік, публіцыст, мовазнаўца, літаратуразнаўца, палітычны дзеяч. Рэпрэсаваны. I — 805; II — 200, 255, 500
- Ліньнік*, удзельнік партызанскага і падпольнага руху ў Заходняй Беларусі, потым — старшыня Пукаўскага рэўкаму. II — 498
- Лок Джон* (1632 — 1704), ангельскі філэзаф-матэрыяліст. II — 338 — 345, 350, 351, 353, 355 — 366
- Лужанін Максім* (сапр. Каратай Аляксандар; 1909 — 2001), паэт, прэзаік, кінадраматург, перакладчык. Сябра

- „Ўзвышша“. I — 13, 20, 22, 170, 433, 434, 478, 481, 486, 511, 553, 785; II — 385, 398, 400, 422, 429, 430, 502, 503, 507, 525, 535, 536, 540, 544, 547, 548, 550, 557, 569, 598
- Лук'яноўскі Барыс* (Лукьяновский Борис), расейскі літаратуразнаўца. II — 272
- Луначарскі Анатоль Васілевіч* (1875 — 1933), расейскі дзяржаўны і партыйны дзеяч, пісьменьнік, крытык. I — 216, 252, 367; II — 273, 513
- Луцкевіч Антон* (псэўд. Г. Б., Антон Навіна; 1884 — 1942), крытык, літаратуразнаўца, лінгвіст, гісторык, грамадзкі і палітычны дзеяч. Рэпрэсаваны. I — 346, 347, 349 — 352, 354, 355
- Луцкевіч Іван* (1881 — 1919), публіцыст, празаік, археоляг, краязнаўца, грамадзка-палітычны дзеяч. I — 346
- Луцына Янка* (сапр. Неслухоўскі; 1851 — 1897), паэт, перакладчык. I — 245, 266, 289 — 291, 294, 426, 461, 470, 526, 536, 542, 682, 747; II — 578, 580
- Люба*, сябра культурна-асветнага гуртка „Чырвоны шлях“ у вёсцы Слабада-Кучанка. II — 201
- Любецкі П.*, гл. Каравайчык Павал.
- Лябрыоля Антоніё* (1843 — 1904), італьянскі філэзаф, тэарэтык і прапагандыст марксызму, дзеяч італьянскага і міжнароднага рабочага руху. I — 215
- Лявіцкі Антон*, гл. Ядвігін Ш.
- Лявонны Юрка* (сапр. Юркевіч Леанід; 1908 — 1937), паэт, перакладчык. Рэпрэсаваны. I — 689
- Ляля* (*Лялячка*), гл. Бабарэка Алеся.
- Ляля*, гл. Плашчынская Валерыя.
- Ляхавец Дзяніс Кандратавіч*, журналіст. II — 259
- Мадэстаў Васіль Іванавіч* (1839 — 1907), расейскі філэляг, перакладчык, публіцыст. II — 178
- Майман Эрнст* (1862 — 1915), нямецкі педагог, псыхоляг, аўтар прац па эстэтыцы. II — 374
- Макар*, гл. Краўцоў Макар.
- Максімаў С. М.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 255, 272
- Мантэгаца Паола* (1831 — 1910), італьянскі фізіёляг, антраполяг, падарожнік, аўтар шэрагу папулярных кніг. II — 169, 384
- Манькоўскі Я.*, гл. Окліч Я.
- Маразоўскі Міхаіл*, гл. Гурын-Маразоўскі Міхаіл.
- Маркевіч Міхась* (1895 — 1934), педагог. У 1931 г. сасланы на 5 гадоў у г. Слабадзкі Ніжагародзкага краю, дзе і памёр. II — 21, 413, 414, 427, 453
- Маркс Карл* (1818 — 1883), нямецкі мысьляр і грамадзкі дзеяч, стваральнік і кіраўнік першых міжнародных камуністычных і пралетарскіх аб'яднаньняў, заснавальнік марксызму. I — 162, 325, 339, 486, 490, 726; II — 167, 428, 575, 578, 579
- Марозаў*, інжынэр, загадчык Тэхнічнага аддзелу Земсаюзу. II — 496
- Марцінкевіч Вінцэнт*, гл. Дунін-Марцінкевіч Вінцэнт.
- Матрашаў*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925). II — 272
- Мацьвееў* (*Мацьвееў*), асоба не ўстаноўлена. II — 244
- Маякоўскі Ўладзімер Уладзімеравіч* (1893 — 1930), расейскі паэт. I — 387, 495, 696; II — 211, 212
- Меліхаў*, настаўнік Маладэчынскай сэмінарыі. I — 40
- Мендзялееў Дзьмітры Іванавіч* (1834 — 1907), расейскі хімік, педагог, грамадзкі дзеяч. I — 277
- Мікалай II Аляксандравіч* (1868 — 1918), апошні расейскі імператар. Расстраляны бальшавікамі. II — 396
- Мірончык Д.* (сапр. Вайнштэйн), літаратурны і тэатральны крытык 1920 — 1930-х гг. I — 790
- Мітліна*, габрэйская літаратарка, у 1925 г. — сябра Калінінскай філіі „Маладняка“. II — 246
- Мітрадор* (IV — III ст. да н. э.), старажытнагрэцкі мысьляр, вучань Эпікура. II — 165
- Міхееўна*, верагодна, гаспадыня квартэры ці суседка сям'і Бабарэкаў у Слабадзім. II — 465, 471

- Міцкевіч Адам* (1798 — 1855), польскі паэт беларускага паходжання, грамадзкі дзеяч, публіцыст, асьветнік. I — 245, 461
- Міцкевіч І.*, выкладчык Камуністычнага ўніверсітэту Беларусі імя У. І. Леніна. II — 510
- Міцкевіч Мікола* (1901 — 1954), рэжысэр, актор, драматург. I — 69
- Моцны А.*, асоба не ўстаноўлена. II — 29
- Мрый А.* (сапр. Шашалевіч Андрэй; 1893 — 1943), прازیт, сябра „Ўзвышша“. Рэпрэсаваны, памёр у лягеры. I — 433; II — 398, 507, 547, 548, 569, 598
- Музыка Сымон* (сапр. Іванаў; 1890 — ?), актор, драматург, кіраўнік Драматычнай сэкцыі беларускай вучнёўскай грамады (1919 — 1920), у 1925 г. — сябра прэзыдыюму Калінінскай філіі „Маладняка“. II — 246
- М-чук Н.* (крыштаним не раскрыты), крытык, аўтар артыкула пра Я. Лёсіка („Савецкая Беларусь“, 1922, 30 жн., № 191). I — 805
- Мэер (Мейер, Майер) Тэадор Аляксандар* (1859 — 1936), аўстрыйскі літаратуразнаўца і эстэтык. II — 374
- Мэйман Эрнст*, гл. Майман Эрнст.
- Мэклер*, студэнт Камуністычнага ўніверсітэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925). II — 255, 272
- Мэрынг Франц* (1846 — 1919), нямецкі філэзаф, гісторык, літаратурны крытык, палітычны дзеяч. I — 325, 326, 329; II — 501
- Мялешка*, студэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэту (1923). II — 191
- Навіна Антон*, гл. Луцкевіч Антон.
- Наркевіч-Ёдка (Іодка)*, уладальнік сядзібаў і маёнткаў на Капылышчыне. II — 108
- Насовіч Іван Іванавіч* (1788 — 1877), літаратар, лексыкограф, фальклярыст. I — 822
- Наўроцкі Ўладзімер* (1847 — 1882), украінскі грамадзкі дзеяч, публіцыст, эканаміст, літаратурны крытык. II — 317
- Некрашэвіч Сьцяпан* (1883 — 1937), мовазнаўца і грамадзкі дзеяч. Рэпрэсаваны. II — 196, 270, 504
- Нікановіч Мікола* (1902 — 1944), прازیт, перакладчык. У 1933 г. рэпрэсаваны, сасланы на тры гады на Ўрал. Зьнік бязь вестак у час Другой сусьветнай вайны на тэрыторыі Чэхаславакіі. II — 315, 464
- Ніна*, хатняя работніца і няня ў сям’і Бабарэкаў. II — 402, 404, 422, 424, 427
- Ніна*, гл. Улашчык Ніна.
- Ніўскі*, крытык 1920-х гг. I — 512
- Ніцшэ Фрыдрых* (1844 — 1900), нямецкі філэзаф, філэляг і паэт, адзін з заснавальнікаў „філязофіі жыцця“. II — 169, 454
- Нортман Сьцяпан* (1897 — 1970-я), літаратар, журналіст. II — 549
- Ньютан Ісак* (1643 — 1727), ангельскі матэматык, мэханік, астраном і фізік, стваральнік клясычнай мэханікі. I — 162
- Нэрон* (37 — 68), рымскі імператар, вядомы сваёй жорсткасцю, рэпрэсіямі. I — 789
- Нябаба Антон* (? — 1648), кіраўнік казацкага атраду ў пачатку антыфеадальнай вайны 1648 — 1651 гг. на Украіне і Беларусі. Загінуў у баі пад Пінскам. I — 50
- Няслухоўскі Іван*, гл. Лучына Янка.
- Окліч Янка* (сапр. Манькоўскі Язэп; 1880-я — 1940-я), публіцыст. I — 346
- Олеша Юрый*, гл. Алеша Юрый.
- Ортодокс*, гл. Аксельрод Любоў.
- Падабед Язэп* (псэўд. Аркадзь Чабор; 1905 — ?), паэт, сябра (у студзені 1926 — траўні 1927 — кіраўнік) Калінінскай філіі „Маладняка“. I — 10, 13, 101
- Паліклет Старэйшы* (прастамоўная форма імя — Паліктэт; 2 пал. V ст. да н. э.), старажытнагрэцкі скульптар і тэарэтык мастацтва. I — 214
- Паліктэт*, гл. Паліклет Старэйшы.
- Палонік*, камсамалец. II — 199
- Палонскі А.*, літаратар, сябра (у красавіку — траўні 1925 — кіраўнік)

- Калінінскай філіі „Маладняка“. II — 246
- Палтарацкі Аляксей* (1906 — ?) — украінскі крытык і нарысіст. Прымыкаў да футурыстаў (суполка „Нова генерація“), быў паслядоўнікам фармалізму. II — 317
- Палуян Сяргей* (1890 — 1910), публіцыст, прэзіят, літаратуразнаўца. I — 346, 347
- Палянскі-Лебедзеў (Лебедев-Полянский) Павал Іванавіч* (1881/1882 — 1948), расейскі літаратуразнаўца. II — 273, 276, 373
- Пянцалееў Лонгін Фёдаравіч* (1840 — 1919), расейскі пісьменьнік, выдавец, грамадзкі дзеяч. II — 178
- Папкоўскі Б.*, крытык, друкаваўся ва „Ўзвышшы“ ў 1929 г. II — 549
- Пархімовіч Сьцяпан* (1896 — 1933), удзельнік падпольнага і партызанскага руху ў Заходняй Беларусі. Рэпрэсаваны. II — 108, 498
- Пасколі Джавані* (1855 — 1912), італьянскі паэт. I — 216
- Паскробка*, у 1920-я гг. студэнт Беларускага інстытуту сельскай і лясной гаспадаркі. I — 13; II — 195
- Патэбня (Потэбня) Аляксандар Афанасьевіч* (1835 — 1891), украінскі і расейскі філэляг-славіст. I — 270
- Паўловіч Альберт* (1875 — 1951), паэт-гумарыст, драматург. I — 347; II — 296
- Пашкевіч Алаіза*, гл. Цётка.
- Пераверзеў Валяр’ян Фёдаравіч* (1882 — 1968), расейскі літаратуразнаўца. II — 317
- Перэльман Якаў Ісідоравіч* (1882 — 1942), расейскі вучоны, папулярны татар фізыка-матэматычных навук, заснавальнік жанру навукова-займальнай літаратуры. II — 467
- Перэці Уладзімер* (1870 — 1935) — украінскі і расейскі гісторык літаратуры, фальклярыст, тэатразнаўца. II — 317
- Пілсудзкі Юзаф* (1867 — 1935), польскі грамадзка-палітычны, дзяржаўны і ваенны дзеяч. II — 508, 589
- Пільны Янка*, гл. Гартны Цішка.
- Піотуховіч Міхайла*, гл. Піятуховіч Міхайла.
- Пі-чук* (скарочаны не расшыфравана), сябар Старыцкай падпольнай арганізацыі. II — 109
- Пічэта Уладзімер Іванавіч* (1878 — 1947), гісторык-славіст. У 1921 — 1930 гг. рэктар БДУ. I — 356, 360, 361; II — 194, 197
- Піятуховіч (Піотуховіч, Пятуховіч) Міхайла* (Міхаіл Мікалаевіч; 1891 — 1937), літаратуразнаўца, крытык, педагог. Рэпрэсаваны. I — 37, 43, 316, 356, 359, 360, 454, 455, 804, 811; II — 187, 188, 195, 196, 495, 500, 502, 510, 583, 584
- Платон* (428 ці 427 — 348 ці 347 да н. э.), старажытнагрэцкі філэзаф-ідэаліст. I — 214
- Плаўнік Самуіл*, гл. Бядуля Зьмітрок.
- Плашчынская Валерыя Іосіфаўна* (Ляля) (нар. 1929), малодшая дачка Язэпа Пушчы. II — 448, 449, 452, 460
- Плашчынская Галіна Іосіфаўна* (Галя) (нар. 1926), старэйшая дачка Язэпа Пушчы. II — 448, 449, 452, 460, 463 — 465
- Плашчынская Станіслава Эдуардаўна* (Стася) (1908 — 1997), мемуарыстка, жонка Язэпа Пушчы. II — 453, 480
- Плашчынскі Ізыдар* (1908 — 1986), літаратуразнаўца, крытык, перакладчык. Брат Язэпа Пушчы. З 1940-х гг. — у эміграцыі. II — 549
- Плашчынскі Язэп (Іосіф)*, гл. Пушча Язэп.
- Плеханаў Георгій*, гл. Пляханаў Георгій.
- Плужнік Яўген* (1898 — 1936), украінскі паэт. Рэпрэсаваны. I — 166, 167
- Плятнёў Валяр’ян Фёдаравіч* (1886 — 1942), расейскі пісьменьнік, крытык, адзін з тэарэтыкаў і кіраўнікоў Пралеткульту. I — 242
- Пляханаў (Плеханов, Плеханаў) Георгій Валянцінавіч* (1856 — 1918), расейскі філэзаф, публіцыст, дзеяч міжнароднага рабочага руху, тэарэтык і прапагандыст марксізму ў Расеі. I — 77, 88, 154, 208, 218, 252, 254, 281, 318, 321, 326, 327, 607, 644, 719, 727 — 729, 732, 736, 795, 798, 813, 814; II — 273, 276, 443, 501, 512, 513, 572, 573, 578
- Пратасэвіч І.*, настаўнік, літаратар. Працаваў у вёсцы Грозава Грэскага

- (цяпер Капыльскі) раёну, дзе кіраваў школьным гуртком. Друкаваў прозу ва „Ўзвышшы“. П — 558
- Праўдухін Валяр’ян Паўлавіч* (1892 — 1939), расейскі пісьменьнік, крытык. Рэпрэсаваны. П — 256
- Пушкін Аляксандар Сяргеевіч* (1799 — 1837), клясык расейскай літаратуры. I — 205, 281, 357, 452, 461, 573, 717; П — 318, 333, 334, 336, 460
- Пушча Язэп* (інш. псэўд. Я. Кудзер; сапр. Плашчынскі Іосіф Паўлавіч; 1902 — 1964), паэт, крытык, перакладчык, сябра „Ўзвышша“. I — 8, 10, 11, 13, 15 — 17, 19, 20, 74, 100, 101, 107, 146, 171, 174, 197, 205, 300 — 302, 312, 323, 335, 342, 347, 377, 378, 380, 381, 386, 387, 433, 434, 474, 478, 480 — 482, 485, 486, 489, 496, 501, 505, 507, 510, 516, 525, 536 — 542, 545, 557, 559 — 572, 574 — 577, 579, 581, 583 — 585, 588 — 597, 599 — 605, 607, 609, 610, 613 — 622, 624 — 627, 629 — 632, 634 — 639, 642, 643, 648, 651 — 661, 663, 665, 666, 673 — 675, 680, 681, 685, 688 — 694, 696 — 700, 703 — 708, 710 — 732, 734, 736 — 747, 753, 756, 757, 763, 769, 772, 774 — 785, 798, 812 — 814, 816, 817, 822 — 824, 827 — 830, 837, 840; П — 19, 165, 209, 243, 246, 271, 315, 375, 383, 397 — 400, 429, 442, 444, 446, 448, 452, 453, 459 — 461, 464, 467, 468, 472 — 476, 502, 504, 506, 507, 518, 520, 522, 524, 525, 527 — 529, 531, 532, 535 — 537, 540 — 542, 544 — 550, 557, 558, 566, 568, 591, 592, 594, 596
- Пфляўмбаўм Яўгенія* (1908 — 1997), паэтка, перакладчыца, сябра „Маладняка“, БелАППа. I — 13; П — 518
- Пшчолка Аляксандар Раманавіч* (1869 — 1943), прэзаіт, публіцыст, этнограф. Пісаў па-расейску і па-беларуску, прытрымліваўся вялікадзяржаўніцкіх манархічных поглядаў. I — 145
- Пэрлін (Перлін) Яўген Ісакавіч*, украінскі і расейскі літаратуразнаўца. П — 317
- Пякарчык Адаў* (1902 — ?), у 1925 г. — сябра прэзыдыюму Калінінскай філіі „Маладняка“. П — 246
- Пятроўскі Міхаіл Аляксандравіч* (1887 — 1940), расейскі літаратуразнаўца. П — 273
- Пятруськавых Валодзя*, сябра культурна-асьветнага гуртка „Чырвоны шлях“ у вёсцы Слабада-Кучанка. П — 201
- Пятуховіч Міхаіла*, гл. Пятуховіч Міхаіла.
- Пячорын*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925). П — 255, 272
- Рабышка Я. П.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). П — 254
- Равенскі Мікола* (1886 — 1953), кампазытар, фальклярыст. Быў блізка да літаратурна-мастацкага аб’яднаньня „Ўзвышша“. З 1944 г. у эміграцыі. П — 189
- Рагачэўскі Пятро* (1907 — ?), прэзаіт, перакладчык, супрацоўнік рэдакцыі газэты „Беларуская вёска“. Дваюрадны брат паэта У. Жылкі. У 1933 г. асуджаны на 5 гадоў высылкі. Пакараньне адбываў у Мінусінску (Заходняя Сібір). Пасьля Другой сусьветнай вайны жыў у Баранавічах; забіты невядомымі. П — 464
- Радзівіл Януш* (1612 — 1655), дзяржаўны і ваенны дзеяч ВКЛ. I — 50
- Радзівілы*, магнацкі род, буйныя землеўладальнікі. I — 715
- Радзівонаў (Радзіонаў, Родионов)*, начальнік А. Бабарэкі, бухгалтар у г. Кіраве (Вятцы). П — 454, 456 — 458
- Райніс Ян*. I — 19
- Раманаў*, знаёмы А. Бабарэкі па высылцы. П — 452
- Раманоўскі Мікалай*, гл. Чорны Кузьма.
- Ранчэўскі*, праваслаўны сьвятар. П — 498
- Рафаэль Санці* (1483 — 1520), італьянскі жывапісец і архітэктар, прадстаўнік Высокага Адраджэньня. I — 377
- Розанаў Іван Міканоравіч* (1874 — 1959), расейскі літаратуразнаўца, кнігазнаўца. П — 272
- Рубкевіч*, пан. П — 108
- Рыпінскі (Радван) Аляксандар* (1811 — пасьля 1886), паэт, фальклярыст, кнігавыдавец, мастак. Пісаў на польскай і беларускай мовах. I — 144, 145, 245, 363
- Рэйнскі Іван Іванавіч*, настаўнік Маладэчанскай сэмінарыі. I — 40

- Рэклю Жан Элізэ* (1830 — 1905), французскі географ, сацыёлаг. I — 187
- Рэмарк Эрых Марыя* (1898 — 1970), нямецкі празаік. II — 406, 407, 409, 412
- Рэмбрант* (Рэмбрандт; сапр. ван Рэйн Рэмбрант Хармэнс; 1606 — 1669), галяндзкі жывапісец, рысавальшчык і афартыст I — 360
- Рэўка Сымон*, гл. Багушэвіч Францішак.
- Сааруні Цовік*, армянская літаратуразнаўца. Ва „Ўзвышшы“ (1927, № 3) зьмешчаны ейны „Кароткі нарыс армянскае літаратуры“. II — 398
- Сабанееў Леанід Леанідавіч* (1881 — 1968), расейскі музыказнаўца і кампазытар. II — 282
- Савановіч Зьміцер*, удзельнік падпольнага і партызанскага руху ў Заходняй Беларусі. II — 14, 315, 497, 498
- Савченко*, гл. Саўчанка.
- Садовіч А.*, гл. Сянкевіч Алесь.
- Сакалоў Юрый Міхайлавіч* (1889 — 1941), расейскі фальклярыст, літаратуразнаўца. II — 272
- Сакрат* (каля 470 — 399 да н. э.), старажытнагрэцкі філэзаф, адзін з пачынальнікаў дыялектыкі. I — 214
- Салановіч Якім* (1900 — 1919) — камсамалец, сялянін в. Слабодка, забіты польскімі акупантамі. II — 110
- Самахвал*, вайсковец. II — 210
- Сапун Ганна* (Алесева Ганна), жонка Алесь Аніхоўскага. II — 413, 428
- Саран (Заран) Ф.*, нямецкі мовазнаўца, прадстаўнік школы экспэрымэнтальнай паэтыкі „Ohrenfilologie“. II — 273
- Сасюра Уладзімер* (1897/1898 — 1965), украінскі паэт. I — 696
- Саўчанка (Савченко) С. В.*, расейскі мовазнаўца, фальклярыст. I — 169
- Саўчанка (Савченко) Якіў* (1890 — 1937), украінскі крытык, літаратуразнаўца, паэт. II — 317
- Сафокль* (каля 496 — 406 да н. э.), старажытнагрэцкі паэт-драматург, прадстаўнік антычнай трагедыі. I — 214
- Селіваноўскі Аляксей Паўлавіч* (1900 — 1938), расейскі літаратурны крытык. З 1926 г. — адзін з кіраўнікоў РАП-
- Па, супрацоўнік часопісу „На літаратурном посту“. Рэпрэсаваны. II — 543
- Сенькін Л. Н.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 272
- Серада Сяргей*, гл. Дарожны Сяргей.
- Сержпуткоўскі Аляксандар Казіміравіч* (1864 — 1940), фальклярыст, этнограф, публіцыст, мовазнаўца. I — 150, 170, 180, 181, 499; II — 392
- Серыкаў Д. Ф.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 255, 272
- Сівачоў Міхail Гардзеевіч* (1877 — 1937), расейскі празаік-белетрыст. II — 240
- Сіверс (Зівэрс) Э.*, нямецкі мовазнаўца, прадстаўнік школы экспэрымэнтальнай паэтыкі „Ohrenfilologie“. II — 273
- С-іч В.* (крыптанім не раскрыты), чытач „Ўзвышша“. II — 549
- Скакальскі Г. А.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 255
- Скараход П. П.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 272
- Скарына Францішак (Францыск)* (1476 — 1551), беларускі і ўсходнеславянскі асьветнік-гуманіст, першадрукар, вучоны, пісьменьнік, перакладчык, мастак, лекар. I — 568, 569; II — 562, 581, 583
- Скірмунт Раман Мар’ян* (1868 — 1939), палітычны і грамадзкі дзеяч. Рэпрэсаваны. II — 508
- Скірмунты*, шляхецкі род. I — 720
- Смарчкоў*, сябра Калінінскай філіі „Маладняка“. II — 246
- Смоліч Аркадзь* (1891 — 1938), дзеяч беларускага нацыянальна-дзяржаўнага адраджэньня, вучоны ў галіне эканомікі, сельскай гаспадаркі, картаграфіі. Рэпрэсаваны. II — 197
- Сокал В. (сапр. Сакалоўскі)*, крытык 1920-х гг. I — 481
- Сондак*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925). II — 255, 272
- Сотнікаў*, чыноўнік ад адукацыі з г. Кірава (Вяткі). II — 472

- Спенсэр Гербэрт* (1820 — 1903), ангельскі філэзаф і сацыёлаг, адзін з пачынальнікаў пазытывізму, заснавальнік арганічнай школы ў філэзафіі. I — 144
- Сталін* (сапр. *Джугашвілі*) *Іосіф Вісарыёнавіч* (1879 — 1953), кіраўнік Камуністычнай партыі Савецкага Саюзу і Савецкай дзяржавы, адзін з кіраўнікоў міжнароднага камуністычнага руху, арганізатар масавых палітычных рэпрэсій 1920 — 1950-х гг. I — 181, 447, 484; II — 181
- Станкевіч Г. С.*, студэнт Камуністычнага ўніверсітэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 256
- Стасевіч Барыс Іванавіч* (1895 — 1938), партыйны і дзяржаўны дзеяч БССР. Рэпрэсаваны. II — 528
- Стася*, гл. Плашчынская Станіслава.
- Сташэўскі Васіль* (1895 — 1937), празаік, драматург, удзельнік партызанскага руху ў Заходняй Беларусі. Рэпрэсаваны. II — 108, 498
- Столпнер Барыс Рыгаравіч* (1871 — 1967), расейскі філэзаф, перакладчык. II — 577
- Сукала Язэп* (1901 — 1937), паэт, настаўнік, сябра Слуцкай філіі „Маладняка“, „Беларускай Літаратурна-Мастацкай Камуны“. Рэпрэсаваны. II — 518
- Сушынскі*, інспэктар Менскага габрэйскага падтэхнікуму. II — 199
- С-ч А.*, літаратар 1920-х гг. I — 65
- Сыракомля Уладыслаў* (сапр. Кандратовіч Людвіг; 1823 — 1862), паэт, драматург, перакладчык, крытык, краязнаўца. Пісаў на польскай і беларускай мовах. I — 245
- Сыркін Максімільян Рыгаравіч* (1858 — ?), расейскі і беларускі мастацтвазнаўца, юрыст, выдавец. У 1920-я гг. — выкладчык Белдзяржуніверсітэту. II — 500
- Сьвечнікаў* (Свешников), начальнік 8-га адзелу Упраўленьня дзяржаўнай бясьпекі УНКУС па Кіраўскай вобласці, малодшы лейтэнант дзяржаўнай бясьпекі. II — 461, 462
- Сьвятагор Ю.* (сапр. Канабіх Юрый Уладзімеравіч; 1872 — 1939), расейскі доктар-псыхіятар, паэт. I — 346
- Сьнежска Зьмітрок* (сапр. Бель; 1903 — 1959), журналіст, перакладчык, крытык. II — 398
- Сьпіноза Бэнэдыкт* (Барух; 1632 — 1677), нідэрляндзкі філэзаф-матэрыяліст, пантэіст. II — 169, 178 — 180, 366, 367, 450
- Сэрбэнта Віталь*, гл. Сярбента Віталь.
- Сэрвантэс Сааведра Мігель дэ* (1547 — 1616), гішпанскі пісьменьнік. II — 432
- Сянкевіч Аляс* (іншы вар. нап. Сянькевіч; псэўд. Джугар, А. Садовіч; 1884 — 1938), дзяржаўны і партыйны дзеяч Беларусі, вучоны, пісьменьнік, крытык, публіцыст. Рэпрэсаваны. I — 60, 684, 689, 691, 713, 718 — 720, 722 — 724, 726 — 729, 731, 732, 793, 797, 798, 808 — 814, 816; II — 206, 400, 500, 569
- Сярбента* (Сэрбэнта) *Віталь Андрэевіч* (1895 — 1980), гісторык і філэзаф. II — 528
- Тагор* (Тхакур) *Рабіндранат* (1861 — 1941), індыйскі пісьменьнік-гуманіст і грамадзкі дзеяч. I — 783
- Талстой Аляксей Мікалаевіч* (1882/1883 — 1945), расейскі празаік, публіцыст, грамадзкі дзеяч. II — 329
- Талстой Леў Мікалаевіч* (1828 — 1910), расейскі празаік. I — 205, 281, 452, 552, 625, 698, 717, 771; II — 560
- Тамашэўскі* (Томашевский) *Барыс Віктаравіч* (1890 — 1957), расейскі літаратуразнаўца, тэкстолаг. II — 273
- Таня*, сябра культурна-асьветнага гуртка „Чырвоны шлях“ у вёсцы Слабада-Кучанка. II — 201
- Тапчэўскі Фэлікс* (псэўд. Юрка; 1838 — 1892), паэт. I — 289
- Тарасаў І. Я.*, студэнт Камуністычнага ўніверсітэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 255, 272
- Тарасевіч С.*, паэт 1920-х гг. I — 387
- Тарашкевіч Браніслаў* (1892 — 1938), грамадзкі і палітычны дзеяч, вучоны-мовазнаўца, пісьменьнік-перакладчык, публіцыст. Рэпрэсаваны. II — 498

- Таццяна*, сяброўка Г. Бабарэкі. II — 422
- Толік*, гл. Бабарэка Анатоль.
- Толстой*, гл. Талстой.
- Томашевский Борис*, гл. Тамашэўскі Барыс.
- Траянаў*, сьледчы па справе А. Бабарэкі. II — 428
- Троцкі Леў Давыдавіч* (сапр. Бранштэйн; 1879 — 1940), савецкі партыйны і дзяржаўны дзеяч, удзельнік міжнароднага камуністычнага руху. I — 80, 257, 328
- Трус Паўлюк* (1904 — 1929), паэт. I — 10, 14, 15, 100, 124, 165, 192, 387, 507, 511; II — 271, 503, 518, 521, 525, 531, 566
- Трыер Л.*, псэўданім, пад якім у 1927 — 1929 гг. з крытычнымі артыкуламі й рэцэнзіямі выступалі паэты-ўзвышаўцы Сяргей Дарожны, Максім Лужанін і Язэп Пушча. I — 722; II — 541, 549
- Трэдзякоўскі (Тредиаковский) Васілій Кірылавіч* (1703 — 1768), расейскі паэт, філэлаг. I — 787
- Туміловіч Янка* (1905 — 1938), паэт, сябра літаратурных суполак „Маладняк“ і „Пробліск“. Рэпрэсаваны. I — 13; II — 518
- Тураўскі Т.*, гл. Дарожны Сяргей.
- Тургенеў Іван Сяргеевіч* (1818 — 1883), расейскі пісьменьнік. I — 755; II — 272, 325
- Тынянаў Юрый Мікалаевіч* (1894 — 1943), расейскі пісьменьнік і літаратуразнаўца. II — 273
- Тычына (Тичина) Паўло* (1891 — 1967), украінскі паэт і дзяржаўны дзеяч. I — 179, 209, 696
- Тэн Іналіт* (1828 — 1893), французскі літаратуразнаўца, філэзаф, пачынальнік культурна-гістарычнай школы. II — 285
- Тэрро*, загадчык Дому Працаўнікоў Асьветы. II — 192
- Уайльд Оскар* (1854 — 1900), ангельскі пісьменьнік. II — 518
- Узьнясенскі Аляксандар*, гл. Вазьнясенскі Аляксандар.
- Ул. Ж.*, гл. Дудар Алесь.
- Уласаў (Власаў, Власов)*, начальнік адміністрацыйнай службы Адміністрацыі ўправы НКЎС. II — 547
- Уласаў Аляксандар* (1874 — 1941), выдавец, публіцыст, мэмуарыст, грамадзкі дзеяч. Рэпрэсаваны, памёр на этапе. I — 346
- Улашчык Мікола* (1906 — 1986), гісторык, археограф, празаік, перакладчык. II — 469
- Улашчык Ніна* (1901 — 1984), педагог, старэйшая сястра Міколы Улашчыка, жонка Янкі Бялькевіча. II — 17, 428, 466, 469
- Урангель (Врангель) Пётар Мікалаевіч* (1878 — 1928), расейскі ваенны дзеяч, генэрал-лейтэнант Белай гвардыі. I — 74; II — 211
- Усьцінаў Георгій Фёафанавіч* (1882 — 1932), расейскі журналіст і пісьменьнік. II — 497
- Фалес* (каля 625 — каля 547 да н. э.), старажытнагрэцкі мысьляр, пачынальнік антычнай філязофіі й навукі, заснавальнік мілецкай школы. I — 180
- Фамін Сяргей* (1906 — 1941), паэт, сябра „Маладняка“. Рэпрэсаваны. I — 447 — 453
- Федаровіч Сямён* (1893 — 1968), удзельнік барацьбы за савецкую ўладу на Беларусі. У 1923 — 1927 гг. — студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна. II — 255
- Фёт Афанасій Афанасьевіч* (сапр. Шаншын; 1820 — 1892), расейскі паэт, перакладчык. I — 342; II — 159
- Фідзій* (пач. 4 ст. да н. э. — каля 432 — 431 да н. э.), старажытнагрэцкі скульптар пэрыяду высокай клясыкі. I — 214
- Філіповіч Павал* (1891 — 1937), украінскі літаратуразнаўца, крытык, перакладчык, паэт. Рэпрэсаваны. II — 317
- Фільмановіч В. Я.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 254, 272
- Фіхтэ Ёган Готліб* (1762 — 1814), нямецкі філэзаф, прадстаўнік нямецкага клясычнага ідэалізму. I — 522
- Фішэр Куно* (1824 — 1907), нямецкі гісторык філязофіі, паслядоўнік Г. Гегеля. II — 374
- Фрай Соня*, актывістка ЛКСМБ, галоўны рэдактар газэты „Красная смена“. II — 210

- Фрычэ Ёладзімер Максімавіч* (1870 — 1929), расейскі літаратуразнаўца, мастацтвазнаўца. II — 577
- Функ Аляксандар*, гл. Гародня Алесь.
- Хазановіч Е. Б.*, студэнтка Камуністычнага ўніверсітэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 255, 272
- Хвільовы (Хвільовий, Хвілёвы) Мікола* (сапр. Фіціллёў; 1893 — 1933), украінскі прэзаік, паэт, публіцыст. I — 11, 780, 785, 822; II — 446
- Хлябцэвіч Яўген* (1884 — 1953), культурны і грамадзкі дзеяч, даследчык літаратуры, бібліятэказнаўца, бібліёграф. II — 398
- Хурсік Сымон* (1902 — 1972), прэзаік, паэт, перакладчык, сябра „Маладняка“. II — 518
- Цётка* (сапр. Пашкевіч Алаіза; 1876 — 1916), паэтка, прэзаік, публіцыст, асьветніца, удзельніца рэвалюцыйнага руху пач. XX ст. I — 41, 91, 111 — 114, 116, 118, 364, 682; II — 191, 514
- Цётка Юля*, гл. Юля.
- Цірэі* (VII ст. да н. э.), старажытнагрэцкі паэт. I — 213
- Ціроў Ал.*, крытык, друкаваўся ва „Ўзвышшы“. II — 549
- Цітоў Аляксандар Дзьмітрыевіч* (1879 — 1960), расейскі краязнаўца, паэт, этнограф. Сябар М. Багдановіча. I — 347, 348, 352
- Ціханаў (Тихонов) Мікалай Сямёнавіч* (1896 — 1979), расейскі паэт, прэзаік, грамадзкі дзеяч. I — 440, 696
- Цыганчук Р. М.*, студэнт Камуністычнага ўніверсітэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 272
- Цьвяткоў Леў*, настаўнік, мовазнаўца, крытык. II — 508
- Цэзар Гай Юлій* (102 ці 100 — 44 да н. э.), рымскі дыктатар, палкаводзец. I — 789
- Цэрах (Церах) Адам* (псэўд. Адам Гаротны), драматург 1920-х гг., артыст Беларускага дзяржаўнага тэатру, сябра „Маладняка“ (1926). II — 189
- Цяпінскі Васіль* (каля 1540 — каля 1603), гуманіст-асьветнік, пісьменьнік, кнігавыдавец, перакладчык. II — 581
- Чабор Аркадзь*, гл. Падабед Язэп.
- Чайкоўскі Пётар Ільіч* (1840 — 1893), расейскі кампазытар. I — 354
- Чарвякоў Аляксандар Рыгоравіч* (1892 — 1937), савецкі дзяржаўны дзеяч, адзін з кіраўнікоў ураду савецкай Беларусі. Скончыў жыццё самагубствам. I — 718; II — 200, 533
- Чаржынскі Ўладыслаў*, гл. Дзяржынскі Ўладыслаў.
- Чарнушэвіч Нічыпар* (1900 — 1967), паэт, перакладчык, драматург, сябра літаратурных суполак „Маладняк“ і „Пробліск“. I — 10, 13, 16, 66; II — 260, 401, 413, 429, 464, 527, 528
- Чарнышэўскі Мікалай Гаўрылавіч* (1828 — 1889), расейскі пісьменьнік, публіцыст, філёзаф рэвалюцыйна-дэмакратычнага кірунку, паслядоўнік матэрыялізму і крытычнага рэалізму. II — 273, 443
- Чарнякоўскі*, кампазытар. II — 200
- Чарняўская Леаніла* (у замужжы Гарэцкая; 1893 — 1976), прэзаік, перакладчык, педагог. Жонка Максіма Гарэцкага. II — 23, 429
- Чарняўскі Ігнат*, гл. Дуброўскі Ігнат.
- Чарот Міхась* (сапр. Кудзелька; 1896 — 1937), паэт, драматург, прэзаік, грамадзкі дзеяч. Кіраўнік літаратурнага аб’яднаньня „Маладняк“ (1923 — 1927), пазьней — у аб’яднаньні „Польмя“. Рэпрэсаваны. I — 10, 11, 13, 37 — 59, 61, 63, 65, 67, 69, 78, 80, 99, 100, 102, 107, 117 — 120, 125, 185, 266, 280, 301, 334, 378, 379, 381, 386, 387, 447 — 449, 452, 495, 505, 507, 510, 536, 542, 559, 715, 716, 718, 722, 723, 755, 763, 785, 793, 798, 803, 808; II — 191, 209, 210, 243, 271, 275, 373, 399, 400, 494, 500, 501, 508, 515, 518, 519, 522, 525, 527 — 529, 532, 532, 535, 541
- Чаховіч Зыгмунт* (1831 — 1907), адзін з кіраўнікоў паўстаньня 1863 — 1864 гг., бібліяфіл. I — 86
- Чачот Ян* (1796 — 1847), паэт, фальклярыст. Пісаў на беларускай і польскай мовах. I — 245, 363, 454
- Читатель*, гл. Крыніцкі Аляксандар.
- Чорны Кузьма* (сапр. Раманоўскі Мікалай; 1900 — 1944), прэзаік, драматург,

- публіцыст, сябра „Ўзвышша“. I — 10, 13, 14 — 16, 19, 20, 103, 107, 126, 138, 151 — 153, 178, 190, 192, 252, 266, 380, 381, 386, 433, 434, 463 — 469, 471, 473, 481, 485, 486, 511, 525, 532, 552, 553, 702, 766, 769, 785, 840; II — 148, 246, 260, 271, 282, 285, 287, 370, 372, 373, 398 — 401, 502 — 504, 507, 518, 521, 522, 527 — 529, 531, 536, 537, 540, 543, 545 — 548, 550, 551, 556 — 559, 566, 569, 572, 578, 597, 598
- Чорны*, прадстаўнік мясцовай улады г. Чэрвеня. II — 204, 294
- Чужак Мікалай Фёдаравіч* (сапр. Насімовіч; 1876 — 1937), расейскі журналіст, літаратурны крытык, дзеяч рэвалюцыйнага руху. Адзін з тэарэтыкаў „Левага фронту мастацтваў“. II — 513
- Чыж Вітаўт*, гл. Бульба Альгерд.
- Шапэнгаўэр Артур* (1788 — 1860), нямецкі філэзаф, прадстаўнік ірацыяналізму і валонтарызму. I — 325, 339; II — 159 — 165, 169, 346, 364, 384, 443, 447, 464
- Шаўчэнка (Шевченко) Тарас Рыгоровіч* (1814 — 1861), украінскі паэт, мастак, заснавальнік новай украінскай літаратуры і нацыянальнай літаратурнай мовы. I — 146
- Шашалевіч Васіль* (1897 — 1941), драматург, сябра „Ўзвышша“. Рэпрэсаваны, загінуў у лягеры. I — 20, 433, 434, 785; II — 384, 503, 507, 509, 536, 540, 547, 548
- Шклоўскі Віктар Барысавіч* (1893 — 1984), расейскі пісьменьнік, літаратуразнаўца, прадстаўнік „фармальнай школы“. I — 454, 621
- Шлюбскі Аляксандар Ануфрыевіч* (1897 — 1941), літаратуразнаўца, этнограф, фальклярыст, бібліяграф. Рэпрэсаваны, памёр у лягеры. II — 509, 510
- Шмялёў Барыс Васілевіч* (1889 — ?), расейскі лінгвіст, выкладчык нямецкай мовы. II — 407
- Шпакоўскі Аляксандар*, удзельнік заходнебеларускага падпольнага руху. II — 108, 109, 111, 498
- Шпілеўскі Павал Міхайлавіч* (1823 — 1861), пражайт, драматург, публіцыст, этнограф, фальклярыст, тэатральны крытык. Пісаў пераважна па-расейску. I — 145
- Шпэнглер Освальд* (1880 — 1936), нямецкі філэзаф-ідэаліст, гісторык, прадстаўнік філязофіі жыцця. II — 169
- Штайн (Штэйн) Гайнрых* (1857 — 1887), нямецкі філэзаф, прадстаўнік эстэтычнага рацыяналізму. I — 325, 329
- Штэйн Гэнрых*, гл. Штайн Гайнрых.
- Шукайла Паўлюк* (1904 — 1939), паэт, пражайт, крытык, кіназнаўца, сябра „Маладняка“ і заснавальнік „Беларускай Літаратурна-Мастацкай Камуны“. Рэпрэсаваны. I — 13, 129, 387, 689, 690, 797, 807; II — 518
- Шукевіч-Трацяцкаў Радзівон* (1893 — 1942), дзяржаўны і партыйны дзеяч Беларусі, журналіст. Рэпрэсаваны, памёр у лягеры. II — 513, 557
- Шчакаціхін Мікалай* (1896 — 1940), мастацтвазнаўца, гісторык і тэарэтык мастацтва, пэдагог; адзін з заснавальнікаў беларускага савецкага мастацтвазнаўства. II — 500
- Шчасны Янка*, пэдагог, крытык. II — 260
- Шчупак (Шупак) Самійла* (1894 — 1937), украінскі крытык і журналіст. Рэпрэсаваны. II — 317
- Шылаў*, галоўны бухгалтар гандлёвага аддзелу крайгорга г. Слабадзкі. II — 456
- Шылер Еган Фрыдрых* (1759 — 1805), нямецкі паэт, драматург і тэарэтык мастацтва Асьветніцтва. I — 205, 452, 522, 533; II — 518
- Шынклер Хвядос* (1903 — 1942), пражайт, паэт, крытык. Загінуў на Другой сусветнай вайне. II — 549
- Шыпіла Ігнат* (1887 — 1938), журналіст, выдавецкі работнік, у 1926 — 1928 гг. — супрацоўнік аргаддзела ЦВК БССР, старшыня Камітэту па справах друку. Рэпрэсаваны. I — 376, 380, 381
- Шэйн Павал Васілевіч* (1826 — 1900), расейскі і беларускі фальклярыст, этнограф, крытык, літаратуразнаўца. I — 247, 557
- Шэкспір Уільям* (1564 — 1616), ангельскі драматург і паэт эпохі Позьняга Адраджэньня. I — 141, 205, 452

- Шэлег*, старшыня Чэрвеньскага валаснога выканаўчага камітэту. II — 204
- Шэршань Пярвуша*, адзін з арганізатараў партызанскага руху супраць акупацыі Беларусі войскам маскоўскага цара Аляксея Міхайлавіча. Высланы царом за Ёрал, дзе і загінуў. I — 203, 219
- Шчупак Самійло*, гл. Шчупак Самійла.
- Эйхенбаўм Барыс Міхайлавіч* (1886 — 1959), расейскі літаратуразнаўца. II — 273, 282
- Энгельгарт Барыс Міхайлавіч* (1887 — 1942), расейскі літаратуразнаўца. II — 401
- Энгельс Фрыдрых* (1820 — 1895), дзеяч германскага і міжнароднага сацыялістычнага і рабочага руху, тэарэтык сацыялізму, адзін з заснавальнікаў марксызму. I — 142, 282; II — 578
- Эпікур* (342/341 — 271/270 да н. э.), старажытнагрэцкі філёзаф, заснавальнік эпікурэізму ў Афінах. II — 165
- Эўрыпід* (480 — 406 да н. э.), старажытнагрэцкі драматург. I — 214
- Юля* (Цётка Юля), сваячка Бабарэкаў, жыла ў Слабадзе-Кучанцы. II — 420, 425
- Юрка*, гл. Тапчэўскі Фэлікс.
- Юшкевіч Павал Саламонавіч* (1873 — 1945), расейскі філёзаф, перакладчык. II — 577
- Я. Ч.*, гл. Дудар Алесь.
- Ядвігін III*. (сапр. Лявіцкі Антон; 1869 — 1922), пражанік, публіцыст, драматург, паэт. I — 86, 346 — 348, 364, 682; II — 296, 585
- Якабсон Раман Восіпавіч* (1896 — 1982), расейскі і амэрыканскі лінгвіст і літаратуразнаўца. II — 273
- Якаўлеў Аляксандар Сьцяпанавіч* (1886 — 1953), расейскі пісьменьнік. II — 437
- Якаўлеў Л.*, літаратурны крытык 1920 — 1930-х гг. II — 437
- Якаўчык Клімент* (псэўд. К. Кундзіш; 1898 — 1941), перакладчык, крытык, паэт. Загінуў на Другой сусьветнай вайне. I — 726 — 728, 732, 798, 805, 814
- Якімовіч Алесь* (1904 — 1979), дзіцячы пражанік, паэт, перакладчык, сябра „Маладняка“. I — 10, 13, 15, 100, 127 — 130, 387, 507; II — 210, 260, 275, 518, 524, 525, 527
- Якубінскі Леў Пятровіч* (1892 — 1945), расейскі лінгвіст і літаратуразнаўца. II — 273
- Якубавых Рыгор*, сябра культурна-асьветнага гуртка „Чырвоны шлях“ у вёсцы Слабада-Кучанка. II — 201
- Якубскі Барыс* (1889 — пасьля 1941) — украінскі літаратуразнаўца і крытык, прафэсар Кіеўскага інстытуту народнай адукацыі. II — 317
- Янчук Мікалай Андрэевіч* (1859 — 1921), вучоны-славіст, дасьледчык літаратуры, фальклярыст, этнограф, мовазнаўца, антраполяг, музыказнаўца, драматург, паэт, перакладчык, кампазытар. I — 143, 331
- Ярэміч Фабіян* (1891 — 1958), грамадзка-палітычны дзеяч, публіцыст. З 1926 г. — віцэ-старшыня Беларускага пасольскага клюбу ў Польшчы. I — 814, 816
- Ясакар*, гл. Бядуля Зьмітрок.
- Ясенін (Есенин) Сяргей Аляксандравіч* (1895 — 1925), расейскі паэт. I — 167, 168, 269, 440, 696, 697; II — 525
- Яўгеніў-Максімаў (Евгеньев-Максимов) Уладзіслаў Яўгенавіч* (1883 — 1955), расейскі літаратуразнаўца. I — 454
- Яўсеенка П. М.*, студэнт Камуністычнага ўнівэрсытэту Беларусі імя У. І. Леніна (1925 — 1929). II — 272
- Яфрэмаў Сьргій* (= Ёфремов; 1876 — 1939), украінскі літаратуразнаўца, публіцыст, выдавец, грамадзкі дзеяч, гісторык і тэарэтык літаратуры. Рэпрэсаваны. II — 317
- Mehring F.*, гл. Мэрынг Франц.